

גיליון מס' 238

כניסת שבת:

ירושלים: 19:03
ת"א: 19:18
חיפה: 19:11
באר-שבע: 19:16

יציאת שבת:

ירושלים: 20:20
ת"א: 20:22
חיפה: 20:24
באר-שבע: 20:20

השבוע בגיליון:

4

רז וטמיר:

אחרי מיטתו של הצדיק
הנסתר הירושלמי

זוג או פרד?!

הזוגיות בראי הפרשה:
הצניעות - 'טבלא של זהב'!

3

דמעות של מזבח:

מדוע דווקא המזבח מוריד
דמעות לנוכח פירוק בית?

'כשר סוויטש'?

רבני 'המכון הטכנולוגי
להלכה' בעקבות הסערה

4

הגיליון יו"ל ע"י:

"מכון בלבבי -
יהדות מלב אל לב"

יריית פתיחה / אישי פרי

1. שכינה ברחוב פרוש 11.

אחר: עולם של שכינה, של קדושה ורוחניות זכה. דורשי-רשומות דרשו כי המקרא 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', מכיל בקרבו את הבית היהודי. בית יהודי כמוהו כמקדש. רוח אלוקים מרחפת עליו. זכו, כבר אמרה הגמרא (ברכות ה, א), שכינה ביניהם.

בחורבה ירושלמית אפולולית מפיל רבי יוסי - מגדולי התנאים, תפילה. בצאתו, ניצב עליו אליהו הנביא. כאשר שואל אליהו הנביא איזה קול שמע בחורבה, משיב רבי יוסי: "בת קול מנהמת כיונה, ואומרת: 'אוי להם לבנים שבגלל עוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי, והגליתים מבין אומות העולם' (תלמוד ברכות ג, א). לא שאנו יודעים, מהי פשרה של בת-הקול המהדהדת ממרומים דווקא כאן - בחורבה האפלה. אך מכל-מקום, יש בהקשר בין השניים - החורבה וצער האלוקים בהעדר ביתו הקבוע, כך נראה, פיצוח אמירה פלאית אחרת של חז"ל: בהקשר לשמחת חתן וכלה, קובעים חז"ל כי "כל המשמח חתן וכלה - כאילו בנה את מחורבות ירושלים" (שם ד, ב). מה פשרה של אמירה זו?

"ערם כניסתו לבית היטיב בגדיו בקפידה. לתיית תלמידו, השיב 'פוסק הדור', כמעט בנימת חלחול: "מה השאלה; אני עומד לקבל פני שכינה!"

בית יהודי - מהו?

במובן המקובל והשטחי מדובר במקום בו טרודים ב'מינוס' בבנק, בשאלת 'לחם שיפון קל' או בשאלות אחרות שתלאת הקיום מזמינה לנו. האומנם כך?

אז-זהו שברובד העמוק יותר, מדובר בעולם

<<< המשך בעמוד הבא

גיליון "פרשת השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: הסופר הרב אברהם ישראל פרידמן. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

לקבלת הגיליון במייל - שלחו בקשה ל: abyisrael@gmail.com

תלמודא

מושג תלמודי אחד

בעניין 'מוקצה' לגבי שימוש

ביצה לג, א במשנה: וחכמים אומרים מגבב עצים משלפניו ומדליק בלבד. אין מוציאין האור ביום טוב. לכאורה יש להבין מהו ההקשר בין תחילת המשנה לסופה ומדוע הוקשו דיני שימוש בעצים ביו"ט שלא לצורך תשמישן לדין 'נולד' בהוצאת אור ביו"ט?

ונראה שנשנה כאן יסוד עצום בגדר איסור 'מוקצה'. ובהקדם: ראשית, יש באמת להבין את הדין שנכתב שוב ושוב שלא נתנו עצים אלא להסקה וכי אסור להשתמש בהם לכל שימוש אחר, שלכאורה הרי אחרי שכבר הותרו לאדם ופקע שם 'מוקצה' מהם (אף אם זה בשל תשמישן), הרי סו"ס מדוע לא נתיר להשתמש בהם בכל שימוש שיהיה.

ובאמת נראה שהרשב"א על אתר השתומם למול דין זה והתקשה להבינו, כאשר הוא אף מביא לסתור מהגמרא לעיל (ח, א) שם נאמר מפורש שאפר כירה מותר לשימוש גם לכסות ביצתו, משמע כאשר הותר כלי לשימוש - הותר לכל שימוש שיהיה. (ובאמת לכאורה נדון זה תלוי בסוגיות רבות שמצינו בביצה כגון מוכן לאדם הוי מוכן לכלבים (ביצה ב, ב). וראה שם שיישב בדוחק כי כל מה שאמרו לעיל שמותר להשתמש באפר כירה לשם חימום הביצה זהו רק בפעם אחת. והוא פלא.

ואשר ייראה בזה לבאר בהקדם יסודו של האפיקי ים (ח"ב סימן ט"ז) בגדר איסור 'מוקצה'. עיין שם דבריו שביאר הצד בגמרא שיש איסור מוקצה בחצי שבת, אף שכאן לא שייך שורש איסור מוקצה של 'מיגו' דאתקצאי' - היינו הקצאה בבין השמשות שמולידה הקצאה לכל השבת, משום שבסופו של דבר כיוון שלא היה ראוי החפץ לשימוש בזמן מסוים, שוב פקע ממנו שם 'כלי' והוא כגורגרות, מעתה גם אם שוב ראויים לאחר מכן הריהו 'נולד' שכן נולד כאן כלי. למדנו אפוא מדבריו, לכל הפחות לצד זה בגמ', כי מה שקובע את שם איסור מוקצה, הוא לא דעת האדם, אלא השימוש בחפץ והיינו השימוש החפץ הוא הוא שקובע את שמו וזכרו, ושמו נולד ונגזר אך מכוח השימוש והיעוד שמיעד לו בעליו.

ומעתה נראה לבאר סוגייתנו: למדנו כאן היטב שהקובע את שמו של החפץ הוא שימוש שלו, ומעתה נראה, שכל היתרו השימוש שלו כ'כלי' הוא רק כלפי השימוש הייחודי לו, שהוא-הוא שהופכו לשם כזה, אולם לשימוש אחר ממילא אין לו שם 'כלי' ביחס לו, שהרי אין זה שימוש, וכעת בשימוש הופכו ל'כלי' חדש והריהו 'נולד' - כמוקצה אחרי חצי שבת.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

מהו בכלל ההקשר אפוא בין שמחת בניין הבית של החתן וכלה לבניית חורבה ירושלמית? אשתומם!

ברם, אם שמענו מקודם את קולה של בת-הקול האלוקית הבוקעת ממרומים ומנהמת כיונה, הרי שלמדנו שהחורבה היא מעוז הזעקה האלוקית הכאובה על העדר משכן השם - כמו המקדש בשעתו.

מעתה, מכיוון שידוע הוא, כי בית בעל צביון יהודי אמתי מהווה משכן למשכן השם, וכי ואיש ואשה, כאמור, אם זכו, השם שוכן בינותם, יפים ומופלאים הם הדברים: שהמקדש בניית בניין בית יהודי, מביא נחמה פורתא לצער השכינה. שכן, אם אין לאלוקינו בית, הרי שבבית יהודי יש לו כן משכן מסוים.

הנה המחשה חריפה לדברים:

מנהג מופלא נהג ראש ישיבת 'קול תורה', ארי התורה והמידות, מרן רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. תדיר, כאשר עומד היה על מפתן ביתו שברחוב פרוש 11 בשכונת שערי חסד הירושלמית, היה נעצר ומיטיב את בגדיו בקפידה, למען יעמדו כתיקונם. לשאלת מקורבו שתהה על פשר מנהג ייחודי זה, השיב ראש ישיבת 'קול תורה', כמעט בנימת חלחול: "מה השאלה; אני עומד לקבל פני שכינה!".

ברחוב פרוש 11, רגעים לפני הכניסה לבית, צמחה דמותו של מי שלימים הפך לאב הרחימאי של הדור רך-הנפש כולו!

"כל המגרש אשתו ראשונה", אומר רבי אליעזר בגמרא גיטין (צ, ב), "אפילו מזבח מוריד עליו דמעות. שנאמר {מלאכי ב-יג} וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה". מזבח דווקא - למה? דומה בדרך רמז, שזאת משום שהבית היהודי, כאמור, מקדש הנו. והמזבח, הנמצא במקדש, יוריד דמעות בעטיו של חורבן הקודש!

מה בעצם גלום בה באמירה הנשגבה של "יימחה שמי על המים"?

המתבונן שטחית, רואה כאן את חשיבות השראת השלום והשלווה בבית היהודי. אך לא די בכך. הסתכלות זו מביטה, עדיין, על בני זוג כעוד שני חברים ניצים, שמא ברמה גבוהה מעט יותר. אולם בשלום-בית יש רובד עמוק יותר, משמעות עמוקה כההם: השבת השכינה לבית, וקימום הבית היהודי הקדוש מחדש. "ושכנתי בתוכם", מחדש.

מעתה הבן, שהקב"ה מוכן למחיית שמו על המים ולחילול כבודו, כביכול, לשם השבת כבודו בהשבת השלום לבית היהודי. עתה אמור, שלא חילול הקודש יש כאן - כי-אם כבוד הקודש!

מופלאה התובנה. מסעירה נפשות.

הגיליון יוצא לאור לזכרו ולעילוי נשמתו של הצדיק הירושלמי המקובל רבי בן ציון בן רבי אלישע חיים זצ"ל. ת. נ. צ. ב. ה.

ניתן להשיג שוב את קובץ מים אדירים - אסופת מאמרי הגיליון על סדר הפרשיות בשליחת מייל ל: abyisrael@gmail.com

מאת: הגאון
רבי מרדכי טולדנו
אב בית הדין בירושלים

הצניעות - 'טבלא זהב'!

"... הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתח היכל, ואף היא עשתה טבלא של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה". (יומא לז, א). הדברים צריכים תלמוד: מה רצתה להביע הלני המלכה בתרומת פרשת הסוטה למקדש דווקא על 'טבלא של זהב'? לכאורה ראוייה היא להיות על קלף!

נראה, שבא הדבר להביע את מהותה של פרשת הסוטה, המופיעה בפרשתנו. הפרשה הזו נראית בעיני-בשר כגורמת לשפל האישה: "ירכך נופלת ובטנך צבה..." (במדבר ה, כא). אך באה הילני ללמד כי איפכא - הפרשה הזו באה דווקא להגביה את האישה ולרומם את הבית היהודי.

בעולם הגדול רואים את הצניעות כדיכוי האישה והעמדתה בצד, כביכול. אך מדובר בטעות מוחלטת. הצניעות נובעת מייקור האישה. מהערכה עמוקה ודאגה לכבודה של בת ישראל.

פעם שאלני יהודי "השמירה על שאינו שומר תורה הצניעות, הבהרתי ומצוות עדיין, מה לשואל על פשר ההפרדה ה'הפרדה' מעידה הנהוגה בשמחות דווקא על היקר ואירועים שבקרבת שהתורה רוחשת ציבור שומרי לה לבת ישראל" המצוות?

השבתי לו בפשטות: אם הנך מחזיק באוצר יהלום - כלום תשוטט אותו ברחובות-קריה ותציג אותו בפני כל עובר-אורח? הלא ברי לך שלא! ולמה? כי דברים יקרי-ערך שומרים במקום צנוע וראוי לבל ילטשו עליהם עיניים וייעלמו. רק דברים בלתי-מיוחדים עוברים כמטבע 'עובר לסוחר' כי מזלזלים בהם. השמירה על הצניעות, הבהרתי לשואל, מעידה דווקא על היקר שהתורה רוחשת לה לבת ישראל.

הצניעות מהווה אבן-יסוד לבית היהודי. היא שומרת ומגנה עליו. היא גם מנוף לזוגיות טובה בין האיש לאישה. מעניקה היא ביטחון ורוגע נפשי לבני הזוג.

צניעות האישה העבריינה, לימדה אותנו הילני המלכה - זו שלא הגיעה מרקע יהודי כשר וזכתה לגלות את אלוקי ישראל, היא 'טס של זהב'! היא כתכשיט ויהלום ואין יקר ממנה!

הביא לדפוס: הרב אברהם ישראל פרידמן

דילמות הלכתיות מן החיים

גשר ההלכה

חובת תפילה במניין בימי שרב

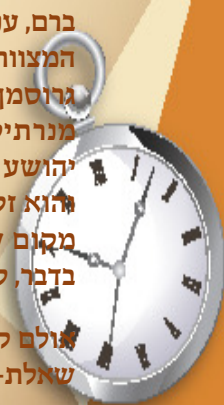
שאלה: ימי שרב באו עדינו ועימם השאלה הבאה: האם אדם צריך לצעוד רגלית להתפלל במניין כאשר הדבר כרוך לו בצער רב מאוד?

בגמרא (ברכות ז, ב) מסופר על רבי נחמן שלא התפלל בציבור משום שלא היה יכול. ובנוסף, לארגן מניין היווה הדבר עבורו לטורח. ומכאן הוכחנו בשעתו שטרחה יתירה פוטרת מתפילה בציבור. אמנם אין צורך להגיע לכך, משום שהדבר מעוגן כבר הלכה הקובעת שאדם לא צריך לצעוד יותר ממרחק י"ח מיל לשם תפילה במניין. בהתאם לכך היה מקום ללמוד שאם למשל אין בבית הכנסת מזגן והחום מעיק במאוד, שאין חובה ללכת למניין.

ברם, עניין זה טעון ליבון. שכן כנודע 'מצטער' פטור אך מצוות הסוכה ולא משאר המצוות (ראה סוכה כה, א ובקונטרס 'פעמי יעקב' שהרחיב בזה הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל מאברהם אבינו שקיים הכנסת אורחים ביום שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה). ובשעתו הוכחנו עוד מהגמרא (שבת קנב, א) שם מסופר על רבי יהושע בן חלפתא כי לא הקביל פניו רבו ברגל והוסבר שם כי זאת משום שהזדקן והוא זקוק למשענת - כי זקן פטור ממצוות הקבלת פניו רבו. ואולי יש לחלק בין מקום שההליכה היא מגופי המצווה, שאז ייתכן שפטור מכך המצטער מאוד בדבר, למקום שבו אינה אלא הכשר ואין עילה של ממש לפטור מכך.

אולם קשה עד מאוד למדוד רמת טרחה וצער בכדי לפטור במצווה. וצריך כמובן שאלת-רב בנושא.

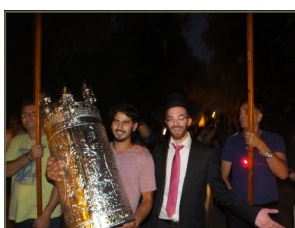
להלכה ולא למעשה

נקודה טובה.

מגיש: אלי כהנא

ספר תורה בטרקטור הקיבוצי

מעמד 'הכנסת ספר תורה' שכזה - כך דומה - לא ראתה ישראל הקיבוצית זה עידן ועידנים.

בערב חג השבועות התקיים מעמד 'הכנסת ספר תורה' לבית הכנסת בקיבוץ 'גבעת ברנר' - הקיבוץ החילוני המפורסם.

בראש התהלוכה נסע בגאון הטרקטור הקיבוצי, כאשר בעגלה מאחוריו ישובים ילדי החמד בני הקיבוץ, ופניהם מפיקות גילה שהרבה זמן לא ראה הקיבוץ. את המעמד, אותו גיווה רב בית הכנסת וראש ארגון 'לב לדעת' להפצת יהדות, הרב אפרים הכהן שטיינקולר, ליוותה תזמורת כלליזמרים שהעירה את הניצוץ היהודי הפועם. התושבים הנרגשים פזזו לכבוד התורה שניתנה לעם היהודי בהר סיני ואת מורשתה הם מקווים להמשיך.

מי היה מאמין.

3

רז וטמיר

בגיל 90, והוא על כיסא גלגלים היה מתעקש לנוע למקווה * שחו בו כי 'רוח הקודש' נחה עליו * יצחק העברי נפרד מהדרשן הירושלמי הצדיק רבי ציון רז זצ"ל שהמון מסתורין ורז עדיין עומדים מאחוריו * "בת ציון - הורדי כנחל דמעה"

יצחק העברי

היה זה בימי חורפי. תוהו ונבוך הייתי בעולם השידוכין, מחפש מרגוע לנפשי. יודעי-דבר לחשו לי כי ברחוב אשכנזי 15 בשכונת בית ישראל מתגורר קדוש אלוקים שברכותיו מחוללות רושם במרומים, וכי כדאי לי לשחרר לפתחו. כך עשיתי. נקשתי בדלת הבית ה'בית-ישראל' הישן וגיליתי את ראש המשפחה איש-הישיבה יושב בראש השולחן עטור טלית ותפילין, כשעל פניו שפוך טוהר וזוך שלא מעלמא הדין. פניו מאירים ומזהירים כזוהר הרקיע. הוא מפזם ניגוני קדושה עדינים, כמו שנלקחו מעולם האצילות.

ברכני רבינו, אני פותח. והרב בן ציון מאציל עליי את ברכתו לא לפני שהוא מבקש-דורש: "טבול במקווה כל ערב שבת במניין י"ג כדי לפתוח י"ג שערי רחמים". לאחר שצייתי לבקשה, עזרני ה' והישועה לא בוששה מלבוא.

"הטהרה", שח בפניי השבוע בנו, רבי שמעון שליט"א, "עמדה בראש מעייניו של אבא. גם בערוב ימיו, והוא חצה את גיל ה-90, ונע בכיסא גלגלים לא פסח על מנהגו לסור למקווה כדי להיטהר ולהזדכך. אבא ראה במקווה ניקיון לעוונות הנפש".

"על פניו שפוך טוהר. פניו מזהירים כזוהר הרקיע". הצדיק הרב בן ציון רז זצ"ל. צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

הרב בן ציון רז, נולד לפני תשעים וארבע שנה, לאביו רבי אלישע חיים. "לאבני, רבי אלישע חיים, נוחו-עדן, הייתה חנות מכולת בבוכרים", מספר הבן, רבי בן ציון, איש-שיחנו. "איש גדול היה אבא אך לא היה מראה עצמו. היה הוא מגיע לבית הכנסת 'שאלו צדקה' מידי יום לשיעורו של מרן הרב עובדיה זצ"ל, ובשבת למד קבלה עם רבי ששון לוי ורבי יצחק כדורי". הרב נקרא על שמו של רבי בן ציון מרדכי חזן זצוק"ל, מחכמי בבל וישיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה.

הרב רז חותם את דבריו: "וברוך השם, וכל בניין לימודי השם, משפחתנו כולה של יראי שמיים", אומר הרב בקול נשנק מדמעות של אושר. בנו של הרב, הינו רבי אליעזר,

רבה של תל ציון ומי שהיה מקורב רבות להגה"צ רבי אלעזר אבוחצירא זי"ע.

הרב רז, כאמור, יושב כל היום בביתו, עטור טלית ותפילין. הוא סיגל לעצמו מנהג של קבע להימנע מאכילת בשר בשמחות, אפילו של שארי-בשרו, בשל שלא נודע לו האם הבשר הוא 'חלק', כהוראת הנחרצת של רבו ומאורו, מרן רבינו עובדיה זצוק"ל, כי אסור לאכול בשר שאיננו 'חלק'. מנהג עושה לו הרב רז ללכת לכותל המערבי מידי שישי, כמו רבו הגה"ק רבי סלמאן מוצפי זצוק"ל.

ואם אמרנו ניהוגי פרישות, בל נשכח שהרב תהה רבות על קנקנו של המקובל הירושלמי, חכם מנחם מנשה זצ"ל כמו גם אצל עוד אישים פרושי-שגב. "מגיל 12 עד גיל 28, מועד פטירתו, חסיתי בצל כפני חכם מנחם מנשה. הייתי יד ימינו כמעט. היינו נוסעים לקברי צדיקים. הוא היה גם נותן שיעורים מידי לילה".

מופת מיוחד לא ישכח הרב. "נסענו לשלושה ימים עם שני אוטובוסים לגליל כדי להתפלל ולשפוך תחינה על עם ישראל, ולבטל כל גזירות קשות, באמצעות שופרות וסליחות. נתנו תנומה לעפעפיו, לילה בציונו של רבי מאיר בטבריה, ולילה בציונו של רבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א במירון. בתום תפילת ערבית של הלילה השני מגיע חכם מנשה לרבי בן ציון, מניח בידו מעות, ומבקש ממנו שיתחבם בכיס חולצתו של ילדי, ויהי לפלא על מה עשה ככה ומה הגיע אליו, כאשר היה לנו מעות די והותר לנסיעה. במסגרת הנסיעה למחרת, נעלם ילדנו השובב. היה זה בחיפה, עת סרנו לאורחת צהריים, והילד השתובב לו בגינה. הנהג יצא לשוב, והערכנו כי הילד נמצא באוטובוס השני, משנתברר שלא-כן, סרנו על עקבותינו, כאשר הנהג סירב בכל תוקף לשוב. מצאנו את ילדנו מקפץ ומכרכר לו על אחד המגלשות להנאתו. כעת, הבנו מדוע הוא תחב לילד את המעות בכיסו - כדי שיהיה לו כסף לשוב לביתו, אחר שייעלם. חכם מנשה צפה זאת ברוח-קדשו העליונה". אין ספק, מעורר השתאות.

"סבא רבי יוסף רז היה צדיק מאוד ורבינו עובדיה עומד אצלנו בראש הדגל". ולמה נקרא שם המשפחה "רז"? "הגענו מהעיירה רזונה שבאפגניסטן, וזה מקור השם".

"ירושלים", ספדו השבוע הספדנים, "נראית אחרת מבלעדי רבי בן ציון. היא איבדה את אחד מנקיי הדעת שבה שהיה אבן-יקרה בכתרה של עיר הקודש והמקדש".

סערת ה'כשר סוויטש'

סערה בעולם ההלכה: פוסקי הלכה רבים יצאו לאחרונה חוצץ נגד מתג ה'כשר סוויטש' שנועד להפעיל חשמל בשבת דרך 'היתרים' שונים * כל הפרטים

כשר סוויטש? עולם ההלכה סוער לאחרונה בעקבות 'מפסק' להדלקת החשמל הנקרא 'כשר סוויטש' שהחל מכה שביתה בקרב יהודים בארצות הברית.

פוסקים רבים מכלל גיוני היהדות החרדית הוציאו מכתבים בהם הם חורצים כי אין כל סרך של היתר בדבר. ביום שלישי שעבר הופיעה מעל בימות ביטאון הפלג הליטאי 'יתד נאמן' מכתב הנושא את חתימת רבני בני ברק - הרב שריאל רוזנברג, הרב שבח רוזנבלט ועוד, בו הם אוסרים באורח חד-משמעי להשתמש במפסק זה. גם בבית הדין שבראשות הגאון רבי מרדכי גרוס פרסמו השבוע מכתב קצר בו נכתב כי "דבר בסגנון זה כבר נאסר על ידי גדולי ישראל מכמה טעמים".

הסוגיה הבווערת הגיעה גם לעלוני השבת. בעלון חסידות בעלזא 'עלים לתרופה' (גיליון תתקס"ב לפרשת במדבר) מופיע במדור 'עלי אורח' מכתבו של הגאון רבי חיים אוסאיבל שליט"א מחבר הספרים 'שנות חיים' שמגיב בארוכה, יחסית, לדברי כותב המדור, הגאון רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א - מחבר שו"ת 'שבט הקהתי', כי יש בדבר איסור מוחלט. "הנני להעיר", כותב הרב אוסאיבל, "שגם מצד ההלכה הפשוטה לא מצינו היתר לזה". במכתבו, הנדיר מסוגו לעלון, הוא מסביר: "כשיש יצירת מלאכה מהתורה לא הותר ה'גרמא'. וזה לא משנה אם ה'גרמא' הוא על ידי הסרת המונע או מניעת המונע. שהרי כאן יש יצירת מלאכה מהתורה אלא שנעשית על ידי גרמא. ולא מצינו לחלק בין מספר הגרמות".

אז מהי בעצם שורשה של הסאגה? ב'מכון המדעי-טכנולוגי להלכה בירושלים' הסבירו לנו השבוע כי היתר ה'גרמא' שהוא לב-ליבו של ההיתר לא נאמר רק בשעת הפסד ובמקרי חירום כמבואר בשולחן ערוך אורח חיים סימן של"ד, ולא, בשום-אופן, ביחס לכל מקרה. ייתכן, אנו שואלים, שיש בכך גם משום חשש הפיכת חול לשבת ובדרכים של 'גרמא' שבכך יש פרצה לדורות, כפי שנחרד מכך הרב וואזנר ביחס להפעלת קלנועית בשבת בדרך גרמא? "אכן", מאשר הרב שטרן - רב במכון. "מדובר באותה סוגיה". הרב יעקב לוריא, מרבני המכון, מרחיב יותר: "ראשית, גם בהנחה שהדבר מותר, מדובר בפגיעה אנושה בכבוד השבת ובהמטת חורבן לדורות בנושא השבת. זאת ועוד, שההיתר נובע מהיתר של 'גרמא' שהותר רק במקרי חרום". לדברי הרב לוריא, 'מפסק' דומה שיצר המכון לפני כחמש שנים פועל עם בסיס הלכתי שונה לגמרי והיינו בדרך של 'מניעת המניעה' וכי גם הוא נועד רק למקרי חרום. מכל-מקום, הסערה בעולם ההלכה מסרבת לגווע והיא אף מעוררת גלים.

